

ROMANTIKA (na Slovenskem) -> 1830 – 1849

- Vpliv: Ilirske province (SLOVENŠČINA), Metternichov absolutizem (omejevanje pravic, cenzura), pomlad narodov, revolucije.

* **Literarna romantika:** Prešeren 1. romantični pesnik ▼
1830 izšla zbirka Krajnska Čbelca (urednik Miha KASTELIC)
† odpor JANZENISTOV (J. KOPITAR – 1. znanstvena slovnica sl. j. > cenzor)

Matija ČOP: delitev na literarna obdobja

- 2 kulturna kroga:

starejša gener.	mlajša gener.
J. Kopitar	Čop, Prešeren, Smole, Kastelic
konzervativni pogledi	napredni, liberalni pogledi
za preproste ljudi	predvsem za izobražence
srbska ljud. pesem	literarna romantika ev. narodov
Δ pisave, ne bohoričica – dajničica, meteljčica	pisava ni največji problem

- Janez CIGLER: (Koseski) poučne povesti
- A. M. SLOMŠEK , bratje IPAVEC, JENKO
- Janez BLEIWEIS (Kmet. in rok. novice)

* SLOVO OD MLADOSTI

1. kitica: lep del življenja minil, pogrešal mladost, »temna zarja« = OKSIMORON – več plati
  2. kitica: spoznanje: ni pozitivnih vrednot, svet jih zaničuje
  3. kitica: pomembna sreča, denar vlada svetu, slabe vrednote
  4. kitica: vpliv spoznanj: prizadela, mladost olepšuje
  5. kitica: spomini
- bivanjska tema, 5 oktav/stanc, prestopna, zaporedna rima, JAMB=laški enajsterec; metafora, zamenjan besedni red, primera.

* SONETJE NESREČE (6 sonetov = vzrokov za slabo počutje)

- objavljeni L. 1832

- JAMB, oklepajoča, prestopna rima

1. sonet obžalovanja: razočaran; izgubil samozavest, mirno življ.
2. zavedanje življenja, brezizhodnost
3. prisodoba zlomljenega človeka
4. usojenost
5. sonet smrti: čas, skrbi, obup, trpljenje, kesanje.
6. vdanost v vsodo

* SONETNI VENEC (16 + 1 akrostih)

1. zgradba, zakaj je natal
  7. pesništvo, domovina
  8. boj za svobodo
  15. domovina
- teme: ljubezen, domovina, pesništvo

* KRST PRI SAVICI

* NEZAKONSKA MATI

lirski subjekt = mati; preprosta, VLOŽNICA, lirski pesem, prelom na sredini.

1. 3. kitica: trpljenje, žalost, sram
2. 4. kitica: ljubezen

* ZDRAVLJICA = napitnica

- 1844 v Poezijah; domovinska, politična, likovna pesem
- Nastanek: esej o trti in vinu, nasprotje Koseskemu

1. nagovarja prijatelje, moč vina
2. nazdravlja deželi
3. nesreča za sovražnike, svoboda Slovincem
4. povezovanje Slovanov
5. Slovenke
6. mladeniče
7. nesvobodne narode, mir prijateljstvo, svoboda
8. želi dobro dobrim ljudem

* NEIZTROHNJENO SRCE

- ideja: skuša se zavarovati, večno kroženje v naravi
najdba trupla > živo srce > razočaran v ljubezni, neizpovedan > srce odprejo, da lahko umre

- tema: pesništvo, ljubezen
- motiv: srce, ljubezen, grob, pesmi,...

nečista balada; 11 štirivrstičnic